

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΠΕ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ(ΠΑ.Κ.Ε) ΜΑΚΕΔΟ-
ΝΙΑΣ

Ιστορική εξέλιξη της εκπαίδευ- σης ενηλίκων στην Ελλάδα

Δραστηριότητα στην Ενότητα 7(Εκπαίδευση Ενηλίκων)

Δημήτρης Κολλιόπουλος ΠΕ 70

Θεσσαλονίκη 2008

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
Ιστορική αναδρομή στην Εκπαίδευση ενηλίκων στην Ελλάδα.....	4
Αρχή τον 19 ^ο αιώνα.....	4
Το 1929.....	4
Μετά τον πόλεμο.....	4
Τη δεκαετία του 60.....	5
Μετά την μεταπολίτευση 1974.....	5
Δεκαετία του 1980.....	6
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1981-1988.....	6
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α΄ ΚΠΣ (1989-1993).....	7
Τη δεκαετία του 90.....	7
Σήμερα:.....	9
Η Γ.Γ.Ε.Ε.....	9
Το Ι.Δ.ΕΚ.Ε.....	9
Το ΚΕ.ΔΒΜ.ΑΠ.....	10
Το «Κέντρο Διά Βίου Μάθησης από Απόσταση» έχει ως στόχο την παροχή ηλεκτρονικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε ενδιαφερόμενους πολίτες.....	10
ΚΕ.ΔΒΜ.ΕΚ.ΕΝ.....	10
Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης.....	11
Ν.Ε.Λ.Ε.....	11
Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων.....	11
Το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας.....	11
Κ.Ε.Ε.....	12
Σχολές Γονέων.....	12
Αυτόνομα προγράμματα.....	12
Ερευνητικά προγράμματα.....	13
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	14

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όταν μιλάμε για εκπαίδευση ενηλίκων εννοούμε την παροχή σχεδιασμένων μαθησιακών δραστηριοτήτων σε άτομα που είναι ώριμα και σίγουρα όχι με μόνο κριτήριο την ηλικία, αλλά με βαρύνοντες παράγοντες την κοινωνική ωριμότητα, την αυτενέργεια και τον ισορροπημένο τρόπο ύπαρξης.

Σύμφωνα με τον ορισμό της UNESCO, εκπαίδευση ενηλίκων είναι η κάθε μορφής οργανωμένη εκπαιδευτική διαδικασία, τυπική ή άτυπη, ανεξάρτητα από περιεχόμενο, επίπεδο ή μέθοδο, βάσει της οποίας το ενήλικο άτομο αναπτύσσει τις ικανότητές του, εμπλουτίζει τις γνώσεις του, βελτιώνει τα τεχνικά και επαγγελματικά του προσόντα, με σκοπό την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του και την ενεργό συμμετοχή του στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη.

Τις τελευταίες δεκαετίες η συζήτηση και οι πολύπλευρες διεργασίες γύρω από το πεδίο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, όλο και πληθαίνουν. Οργανώνονται συνέδρια, ημερίδες, ομιλίες και συνδιασκέψεις, γράφονται βιβλία και άρθρα, δημιουργούνται εξειδικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα, εκπονούνται σχέδια δράσης, δεσμεύονται κρατικά και κοινοτικά κονδύλια και αναδύονται νέα πανεπιστημιακά τμήματα.

Η ανάγκη για συνεχιζόμενη εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση ώθησαν τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν πολιτικές στον τομέα της διά βίου μάθησης, δηλαδή στη διεύρυνση της μαθησιακής διαδικασίας και στην παροχή εκπαιδευτικών ευκαιριών σε όλη τη διάρκεια της ζωής των ατόμων, μέσω ευέλικτων προγραμμάτων μάθησης σε ένα ευρύτατο φάσμα θεματικών πεδίων, ικανών να ανταποκριθούν και στις σύγχρονες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

Ιστορική αναδρομή στην Εκπαίδευση ενηλίκων στην Ελλάδα

Αρχή τον 19^ο αιώνα.

Στη χώρα μας, οι απαρχές του θεσμού της εκπαίδευσης ενηλίκων εντοπίζονται στα μέσα του 19ου αιώνα και τις αρχές του 20ου (Βεργίδης Δ., 1999, σελ. 12-15), όταν ένας μικρός αριθμός φορέων οργανώνει δραστηριότητες εκπαίδευσης ενηλίκων. Το Εργατικό Κέντρο της Αθήνας, τα Οικονομικά Επιμελητήρια Αθήνας και Πειραιά, μορφωτικοί σύλλογοι, όπως ο Φιλολογικός Σύνδεσμος «Παρνασσός», η Εταιρεία Φίλων του Λαού, ο Σύλλογος προς Διάδοση των Ελληνικών Γραμμάτων, περιλαμβάνονται στους φορείς αυτούς.

Το 1929

Το επίσημο κράτος εκδήλωσε το ενδιαφέρον του για την εκπαίδευση ενηλίκων το 1929 και πιο συγκεκριμένα με το νόμο 4239 του 1929. Το 1929, με το νόμο 4397/29 η Κυβέρνηση του Ελ. Βενιζέλου θέτει το πρόβλημα του αναλφαβητισμού των Ενηλίκων και την καταπολέμησή του.

Μέχρι το τέλος του Β΄ παγκοσμίου πολέμου, οι αξίες αυτές προωθούνται και αρχίζουν να θεωρούνται πλέον βασικά δικαιώματα του ανθρώπου. Η εκπαίδευση ενηλίκων προσπαθεί να καθορίσει τη φυσιογνωμία της, τα σημεία αναφοράς της και κάνει τα πρώτα βήματα για τη θεσμοθέτησή της.

Μετά τον πόλεμο

Την μεταπολεμική περίοδο γίνονται απόπειρες οργάνωσης του θεσμού, οι πρώτες νομοθετικές ρυθμίσεις και η ίδρυση φορέων εκπαίδευσης ενηλίκων. Σε όλους τους νομούς αναπτύσσεται δίκτυο της Λαϊκής Επιμόρφωσης με στόχο την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού και σε κάθε νομό λειτουργεί Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης. Δημιουργείται δίκτυο των Κέντρων Γεωργικής Εκπαίδευσης (ΚΕ.Γ.Ε.) σε όλους τους νομούς με στόχο την κατάρτιση των αγροτών. Ιδρύεται το Ελληνικό Κέντρο Παραγωγικότητας (ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ.), που ανέπτυξε δραστηριότητες κατάρτισης ανέργων και εργαζομένων. Εκτός από τους παραπάνω φορείς, που αναπτύσσουν δραστηριότητες σε όλη τη χώρα, υπάρχουν κι άλλοι φορείς, που δραστηριοποιούνται στην εκπαίδευση ενηλίκων, σε μικρότερο ποσοστό και όχι πανελλαδικά, όπως ο Ελληνικός Οργανισμός Μικρών Μεσαίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας

(Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.), ο Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας (Ε.Ο.Π.), η Χριστιανική Ένωση Νέων (Χ.Ε.Ν.), καθώς και ιδιωτικές σχολές.

Τη δεκαετία του 60

Η εκπαίδευση ενηλίκων αποκτά καινούργιες διαστάσεις. Στις χώρες του τρίτου κόσμου αναπτύσσονται μεγάλα κινήματα κατά του αναλφαβητισμού, ενώ την ίδια εποχή στις αναπτυγμένες χώρες και κυρίως στην Ευρώπη η εκπαίδευση ενηλίκων παίρνει τη μορφή της επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης.

Μέχρι την μεταπολίτευση, το 1974, η εκπαίδευση ενηλίκων στην Ελλάδα αναπτύχθηκε με σκοπούς κυρίως πολιτικούς και δευτερευόντως εκπαιδευτικούς. Η βασιλική οικογένεια και, στη συνέχεια, το κράτος οργάνωσαν ένα δίκτυο εκπαίδευσης ενηλίκων, που κάλυπτε ολόκληρη τη χώρα και έφτανε μέχρι και το μικρότερο χωριό, με στόχο να ελέγξουν και να χειραγωγήσουν ιδεολογικά τον πληθυσμό κυρίως της υπαίθρου, αλλά και των αστικών κέντρων, καθώς η εσωτερική μετανάστευση από το χωριό προς την πόλη αυξανόταν ολοένα και περισσότερο.

Μετά την μεταπολίτευση 1974

Το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας βρίσκεται σε διαδικασία συνεχών μεταρρυθμίσεων με αποτέλεσμα την επέκταση της γενικής υποχρεωτικής εκπαίδευσης, τη μαζικοποίηση της μετα-υποχρεωτικής εκπαίδευσης, τη μικρή ανάπτυξη της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, την επίτευξη σχετικής συναίνεσης σε ορισμένα βασικά θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής, τη σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση, και τέλος την εισαγωγή νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση.

Συνοπτικά, πρέπει να σημειωθεί ότι κατά τη μεταπολεμική περίοδο και μέχρι την ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (Ε.Ο.Κ.) η εκπαίδευση ενηλίκων αναπτύσσεται κυρίως με κρατική παρέμβαση από δημόσιους φορείς με ισχνούς προϋπολογισμούς, τα σχετικά νομοθετήματα είναι αποσπασματικά και το πλαίσιο υλοποίησης των δραστηριοτήτων διακρίνεται από χαλαρότητα και πολυτυπία.

Δεκαετία του 1980

Η τάση της σύνδεσης του εκπαιδευτικού συστήματος με τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση, σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, γίνεται βασική στρατηγική στη δεκαετία του '80, λόγω της οικονομικής κρίσης. Μέχρι τη δεκαετία του '80 η καθιερωμένη αντίληψη ήταν ότι η εκπαίδευση προετοιμάζει για ένα επάγγελμα, το οποίο πιθανόν να διαρκέσει σε όλη τη διάρκεια της εργασιακής μας ζωής, και ότι στη ζωή μας υπάρχουν τρία μεγάλα διαδοχικά στάδια: η εκπαίδευση, η επαγγελματική ζωή και η συνταξιοδότηση. Αυτή η αντίληψη σήμερα ισχύει όλο και λιγότερο. Καμιά εκπαίδευση και κατάρτιση δεν είναι επαρκής για όλη τη διάρκεια της ζωής μας, ενώ σύμφωνα με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.), ένας εργαζόμενος θα αλλάξει είδος εργασίας ή απασχόλησης τουλάχιστον 8 φορές στη διάρκεια της ζωής του.

Η εκπαίδευση ενηλίκων επιχειρείται να γίνει εργαλείο ρύθμισης και άμβλυσης των νέων οξυμένων προβλημάτων που δημιουργούν οι αλλαγές στην αγορά εργασίας. Προσανατολίζεται στην κάλυψη των αναγκών για νέες ειδικότητες και δεξιότητες που δημιουργούνται λόγω της εισαγωγής των νέων τεχνολογιών. Παράλληλα από τότε αρχίζει να διαφαίνεται η ανάγκη αντιμετώπισης των προβλημάτων κοινωνικού χαρακτήρα, όπως η ανάγκη για κοινωνική ένταξη μεγάλων κατηγοριών πληθυσμού που περιθωριοποιεί η οικονομική κρίση. Έτσι η εκπαίδευση ενηλίκων μέσα στις επιδιώξεις της συμπεριλαμβάνει και πολιτικές για την αντιμετώπιση του φαινομένου που ονομάζουμε Κοινωνικό Αποκλεισμό.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1981-1988

Μετά την ένταξη στην Ε.Ο.Κ. και κατά την περίοδο 1981-1988 (δηλαδή πριν από την περίοδο εφαρμογής των τριών Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης "ΚΠΣ"), οι χρηματοδοτήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (Ε.Κ.Τ.) κατευθύνονταν αποκλειστικά προς τους ήδη λειτουργούντες δημόσιους φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων, κυρίως προς το δίκτυο της Λαϊκής Επιμόρφωσης και το ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ. Κύρια χαρακτηριστικά αυτής της περιόδου είναι: α) ο αριθμός προγραμμάτων του ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ. αυξάνεται κατά 305% και ο αριθμός των εκπαιδευομένων κατά 220%, β) ο αριθμός των τμημάτων μάθησης της Λαϊκής Επιμόρφωσης αυξάνεται κατά 111,7%, γ) ο αριθμός των Κέντρων Λαϊκής Επιμόρφωσης αυξάνεται από 301 σε 350, ενώ το ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ. επεκτείνει τη

δραστηριότητά του, εκτός από την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, σε 12 ακόμη πόλεις με την ίδρυση ισάριθμων παραρτημάτων, δ) τα ΚΕ.Γ.Ε. διοργανώνουν συνολικά 5532 προγράμματα κατάρτισης, στα οποία συμμετέχουν 189.820 αγρότες. Το 15% από αυτά χρηματοδοτούνται απευθείας από πόρους του Ε.Κ.Τ. (Καραλής Θ., 2002).

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α΄ ΚΠΣ (1989-1993)

Κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Α΄ ΚΠΣ (1989-1993) διευρύνεται σε μεγάλο βαθμό ο αριθμός των φορέων που υλοποιούν επιδοτούμενα προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και τίθενται οι βάσεις για την ανάπτυξη συγκεντρωτικών διαδικασιών διαχείρισης των ενεργειών που χρηματοδοτεί το Ε.Κ.Τ. Σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο, δυνατότητα υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης από το Ε.Κ.Τ. έχουν οι φορείς του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, οι φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης. Κατά την περίοδο αυτή δεν υπάρχει μητρώο φορέων που να πληρούν τις απαραίτητες προδιαγραφές για την υλοποίηση των προγραμμάτων κατάρτισης. Στο νομοθετικό πλαίσιο απουσιάζει οποιαδήποτε πρόβλεψη για την υποδομή των φορέων τόσο σε εγκαταστάσεις και εξοπλισμό, όσο και σε ανθρώπινο δυναμικό.

Το 1983 με το νόμο 1320 Ιδρύεται η Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης στο Υπουργείο Παιδείας. Σύμφωνα με τον κανονισμό Λαϊκής Επιμόρφωσης, Λαϊκή επιμόρφωση είναι η κάθε μορφής οργανωμένη Εκπαίδευση, έξω από το σχολικό σύστημα, με σκοπό την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας του καθένα ανεξάρτητα από εκπαιδευτικό επίπεδο, ηλικία και φύλο καθώς και την ενεργητική συμμετοχή του στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή του τόπου.

Τη δεκαετία του 90

Το τοπίο ξεκαθαρίζει περισσότερο. Παρατηρείται πλέον στροφή στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, ιδρύονται τα ΙΕΚ και τα ΚΕΚ και αναδύεται ένα ιδιαίτερα δυναμικό κομμάτι της εκπαίδευσης ενηλίκων: ο ιδιωτικός τομέας που ενεργοποιείται γοργά απευθυνόμενος σε πολλές και διαφορετικές κοινωνικές ομάδες. Τέλος η εκπαίδευση ενηλίκων αποκτά και Πανεπιστημιακή στέγη με την ίδρυση του ΕΑΠ

Με την έναρξη του Β΄ ΚΠΣ (1993) πραγματοποιείται η πρώτη πιστοποίηση φορέων συνεχιζόμενης κατάρτισης, αλλά λόγω αδυναμιών στη συγκρότηση και λειτουργία του Κέντρου Πιστοποίησης, το μητρώο φορέων που δημιουργείται έχει προσωρινό χαρακτήρα. Το 1995 ανατίθενται, κατόπιν δημόσιου διαγωνισμού, τα πρώτα προγράμματα κατάρτισης στους πιστοποιημένους φορείς. Την επόμενη τριετία πολλαπλασιάζονται τα προγράμματα κατάρτισης και εντείνονται οι προσπάθειες από την ελληνική πλευρά και τις αρμόδιες κοινοτικές υπηρεσίες για την ορθολογικότερη διαχείριση των προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης. Κομβικό σημείο της ανάπτυξης του συστήματος συνεχιζόμενης κατάρτισης είναι η ίδρυση του ΕΚΕΠΙΣ (Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών), ενός φορέα με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, που εποπτεύεται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Το ΕΚΕΠΙΣ ιδρύθηκε το 1997 με σκοπό την ανάπτυξη εθνικού συστήματος πιστοποίησης δομών συνεχιζόμενης κατάρτισης και δομών συνοδευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών, την πιστοποίηση της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, την εναρμόνιση του συστήματος συνεχιζόμενης κατάρτισης με το σύστημα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και την πιστοποίηση των εκπαιδευτών και των προγραμμάτων συνεχιζόμενης κατάρτισης. Το 1998 το ΕΚΕΠΙΣ ολοκλήρωσε τις διαδικασίες πιστοποίησης των φορέων συνεχιζόμενης κατάρτισης, των φορέων που υλοποίησαν προγράμματα για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και των φορέων που παρείχαν συνοδευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες προς τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Πριν από την έναρξη του Γ΄ ΚΠΣ το ΕΚΕΠΙΣ ολοκλήρωσε και τη νέα φάση πιστοποίησης των φορέων συνεχιζόμενης κατάρτισης. Την περίοδο αυτή λειτουργούν φορείς με συγκεκριμένες προδιαγραφές, τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ), που ελέγχονται και πιστοποιούνται από το ΕΚΕΠΙΣ. Τα έτη 1998 και 1999 πιστοποιήθηκαν 262 ΚΕΚ, 47 εξειδικευμένα ΚΕΚ για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, 61 Κέντρα Συνοδευτικών και Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (ΚΕΣΥΥ) και 226 ενδοεπιχειρησιακές δομές κατάρτισης. Χαρακτηριστικό του συστήματος συνεχιζόμενης κατάρτισης είναι η πολυτυπία της νομικής μορφής των φορέων συνεχιζόμενης κατάρτισης, καθώς πλέον δραστηριοποιούνται ιδιωτικοί φορείς κατάρτισης (περισσότεροι από τους μισούς φορείς), φορείς του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκη-

σης, ΝΕΛΕ, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οργανισμοί κατάρτισης κοινωνικών φορέων και εταιρών. Την ίδια περίοδο (1993-1999) συστήνεται το Εθνικό Παρατηρητήριο Απασχόλησης, με στόχο τη μελέτη των αναγκών σε ανθρώπινο δυναμικό της αγοράς εργασίας και τον προσδιορισμό των σχετικών προς τις ανάγκες αυτές επαγγελματιών, δημιουργείται σε κάθε νομό Κέντρο Προώθησης της Απασχόλησης με προορισμό να παρέχουν υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού και τοποθέτησης ανέργων σε θέσεις εργασίας, και η Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων του Υπουργείου Εργασίας προσπάθησε να εξορθολογίσει την κατανομή των πόρων για την κατάρτιση, να θεσπίσει σύστημα αξιολόγησης των προγραμμάτων, καθώς και να προωθήσει ολοκληρωμένες παρεμβάσεις υπέρ των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

Αν και έγιναν πολλά θετικά βήματα για την ανάπτυξη και προώθηση της εκπαίδευσης ενηλίκων μέσω των προγραμμάτων που χρηματοδοτήθηκαν από το Β΄ ΚΠΣ, τα προβλήματα παρέμειναν και οι ρυθμίσεις της πολιτείας δεν στάθηκαν αρκετές για να βελτιώσουν ριζικά την κατάσταση. Τον Ιούνιο του 2000 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάνει συστάσεις προς την Ελλάδα. Τα μείζονα προβλήματα εξακολουθούν να είναι αφενός η έλλειψη στρατηγικής και αφετέρου η χαμηλή ποιότητα των προγραμμάτων. Η Σύσταση λέει κατά λέξη: «Η Ελλάδα πρέπει να υιοθετήσει μια συνολική στρατηγική για τη δια βίου εκπαίδευση, περιλαμβανομένου του ορισμού στόχων και να βελτιώσει περισσότερο την ποιότητα της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, προκειμένου να ενισχυθούν τα προσόντα του εργατικού δυναμικού» (βλ. Τα Νέα, 6 Σεπτεμβρίου 2000).

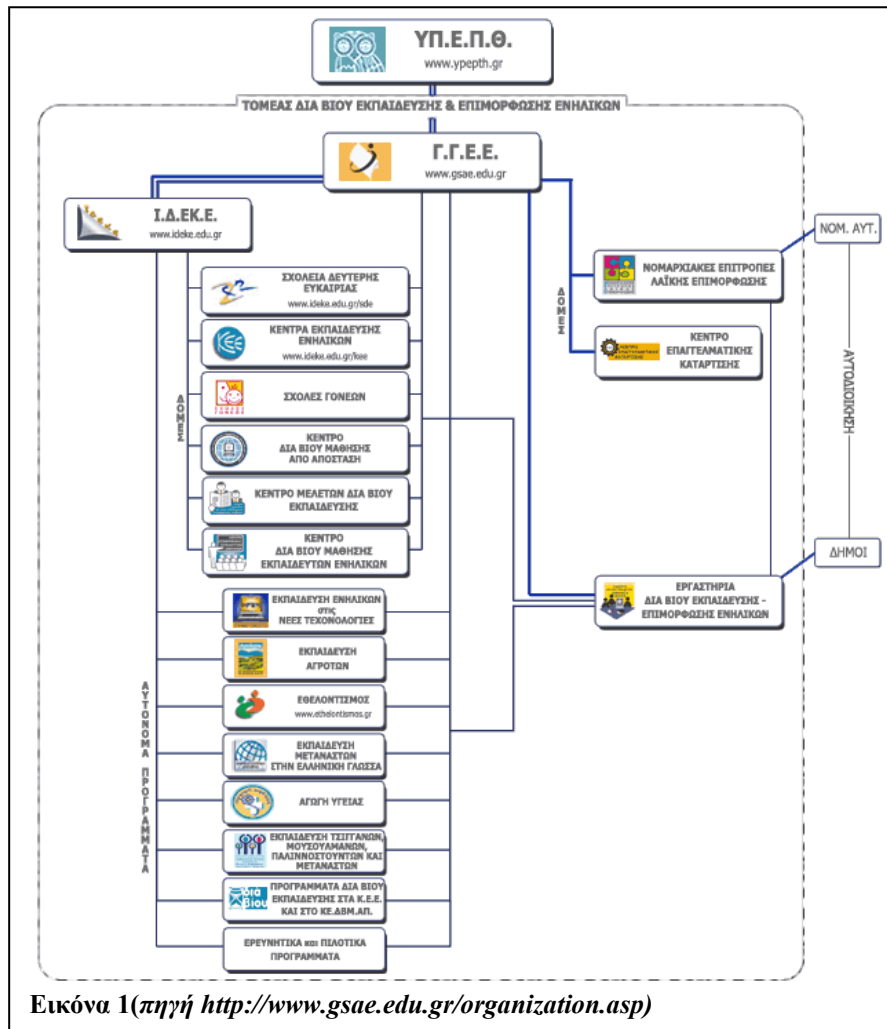
Σήμερα:

Η Γ.Γ.Ε.Ε.

Υπάγεται στο ΥΠ.Ε.Π.Θ και είναι ο επιτελικός φορέας στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων που σχεδιάζει, συντονίζει και υλοποιεί σε εθνικό επίπεδο και στον απόδημο ελληνισμό ενέργειες που αφορούν στη δια βίου μάθηση. Φορείς υλοποίησης είναι(Εικόνα 1):

Το Ι.Δ.ΕΚ.Ε.

Είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου το οποίο υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Γ.Γ.Ε.Ε.). Βασικός σκοπός του είναι η Τεχνολογική και Επιστημονική υποστήριξη των προγραμμάτων της Γ.Γ.Ε.Ε. και η υλοποίηση ενεργειών που αφορούν στη δια βίου μάθηση (Φ.Ε.Κ. 90/τ.α'/2-5-2001/ν.2909).

Εικόνα 1(πηγή <http://www.gsae.edu.gr/organization.asp>)

Το ΚΕ.ΔΒΜ.ΑΠ.

Το «Κέντρο Διά Βίου Μάθησης από Απόσταση» έχει ως στόχο την παροχή ηλεκτρονικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε ενδιαφερόμενους πολίτες.

ΚΕ.ΔΒΜ.ΕΚ.ΕΝ

Κέντρο Δια Βίου Μάθησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων Σύμφωνα με τον νόμο 2909/2001, άρθρο 3, παρ. 2, εδάφιο δ, στις αρμοδιότητες της Γ.Γ.Ε.Ε. υπάγονται ο σχεδιασμός, ο συντονισμός και η υλοποίηση σε εθνικό επίπεδο και στον απόδημο Ελληνισμό, ενεργειών που αφορούν στην Δια Βίου Μάθηση και ιδίως στην Εκπαίδευση Εκπαιδευτών. Με την υπ.αριθ. 4499/28-12-2006 α-

πόφαση του Γενικού Γραμματέα Εκπαίδευσης Ενηλίκων και την υπ.αριθ. 2673/30-05-2008 τροποποίησή της.

Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης

της Γ.Γ.Ε.Ε. πιστοποιήθηκε με την υπ' αριθ. 6023/10-10-2001 Απόφαση του Δ.Σ του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης (ΕΚΕΠΙΣ) και ανανέωσε την πιστοποίηση του με την υπ' αριθ. 2912 / 22-4-2005 απόφαση του Δ.Σ του ίδιου φορέα.

Να σημειωθεί, επίσης, η συστηματική και μαζική παρέμβασή στις κοινωνικά ευάλωτες ομάδες (τσιγγάνοι, παλιννοστούντες, μουσουλμάνοι, μετανάστες, κρατούμενοι στις φυλακές). Η αύξηση της συμμετοχής των συγκεκριμένων πληθυσμιακών ομάδων, κατά την περίοδο 2004-2005 σε σχέση με την περίοδο 2003-2004, υπερέβη το 150%.

N.E.A.E.

Οι Νομαρχιακές Επιτροπές Λαϊκής Επιμόρφωσης (N.E.A.E.), φορείς υλοποίησης επιμορφωτικών προγραμμάτων της Γ.Γ.Ε.Ε., αποτελούν αυτοτελείς δημόσιες υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Σε κάθε νομό η N.E.A.E. συγκροτείται με απόφαση του νομάρχη, από εκπροσώπους τους οποίους προτείνουν οι συμμετέχοντες τοπικοί φορείς (Τοπική Αυτοδιοίκηση, Εργατικό Κέντρο, Ένωση Αγροτικών ή Γεωργικών Συνεταιρισμών, Ο.Α.Ε.Δ. κ.ά.).

Οι αρμοδιότητές της συνίστανται στο συντονισμό του επιμορφωτικού έργου σε επίπεδο νομού (έγκριση επιμορφωτικών προγραμμάτων, πρόσληψη επιμορφωτών κτλ.), σύμφωνα με τις τοπικές ανάγκες και τις κατευθύνσεις της Γ.Γ.Ε.Ε. Για την υλοποίηση των προγραμμάτων λειτουργεί σε κάθε νομό γραφείο N.E.A.E., το οποίο στελεχώνεται από μόνιμους και αποσπασμένους υπαλλήλους (Γραμματέας και προσωπικό).

Δομές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων

Το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας.

Είναι ένα καινοτόμο Σχολείο Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Το πρόγραμμα εκπαίδευσης διαφέρει από το αντίστοιχο της τυπικής εκπαίδευσης ως προς το περιεχόμενο, τη διδακτική μεθοδολογία και την αξιολόγηση των εκπαιδευομέ-

νων. Η συνολική διάρκεια του προγράμματος είναι 2 εκπαιδευτικά έτη. Μετά την επιτυχή αποφοίτηση παρέχεται τίτλος ισότιμος του Γυμνασίου.

Οι υπηρεσίες εκπαίδευσης στα Σ.Δ.Ε. προσφέρονται δωρεάν στους πολίτες.

Τα Σ.Δ.Ε. στην Ελλάδα θεσμοθετήθηκαν με το νόμο 2525/97 στο πλαίσιο που έχουν προδιαγράψει οι διακηρυγμένες αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κ.Ε.Ε.

Τα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Κ.Ε.Ε.) αποτελούν ένα νέο θεσμικό πλαίσιο στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων και της διά βίου μάθησης. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα που προσφέρονται στα Κ.Ε.Ε. συμβάλλουν στην ανάπτυξη της ενεργού ιδιότητας του πολίτη, τη δημιουργία θετικής στάσης ως προς τη μάθηση και την ενίσχυση των ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην εκπαίδευση, στην ενίσχυση της ικανότητας προσαρμογής στις γνωστικές απαιτήσεις ενός συνεχώς εξελισσόμενου κοινωνικο-οικονομικού χώρου δράσης των ενηλίκων πολιτών και στη σύνδεση ή επανασύνδεση με την εκπαιδευτική διαδικασία ενηλίκων πολιτών.

Στις εκπαιδευτικές περιόδους 2006 – 2007 και 2007 - 2008 λειτουργούν 58 Κ.Ε.Ε. στις 13 περιφέρειες της χώρας

Σχολές Γονέων

Στόχος του έργου Σχολές Γονέων είναι η συστηματική ενημέρωση και εκπαίδευση των γονέων σε θέματα που αφορούν: Στη βελτίωση της επικοινωνίας των γνώσεων των γονέων, στην ενθάρρυνση της συμμετοχής των γονέων στις σχολικές δραστηριότητες, στη συμβουλευτική υποστήριξη και αγωγή υγείας των οικογενειών των τσιγγάνων, μουσουλμάνων, παλιννοστούντων και μεταναστών.

Αυτόνομα προγράμματα

- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΑ Κ.Ε.Ε. ΚΑΙ ΣΤΟ Κ.Ε.Ε.ΕΝ.ΑΠ.

- **ΗΡΩΝ** - Το επιμορφωτικό πρόγραμμα αφορά την «Εκπαίδευση ενηλίκων στην απόκτηση βασικών δεξιοτήτων στις Νέες Τεχνολογίες»
- **ΗΣΙΟΔΟΣ**-Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην βελτίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των αγροτών και την ενθάρρυνση της συμμετοχής των αγροτών σε επιχειρηματικές δραστηριότητες ώστε να έχουν μια επιτυχημένη μετάβαση από τον πρωτογενή στον δευτερογενή και τον τριτογενή τομέα της οικονομίας.
- **ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ** -Το πρόγραμμα εκπαιδεύει πολίτες – εθελοντές σε δεξιότητες διαχείρισης κινδύνου στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης ώστε οργανωμένα οι πολίτες να μπορούν να παρεμβαίνουν άμεσα, ουσιαστικά και προγραμματισμένα, για να προστατεύουν τον εαυτό τους και τους συμπολίτες τους κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο.
- **Εκμάθηση της Ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας**
- **Αγωγή υγείας**
- **Εκπαίδευση και συμβουλευτική των οικογενειών των τσιγγάνων, παλιννοστούντων και μεταναστών**

Ερευνητικά προγράμματα.

- **EQUAL(TO.ME.S)**
- **EQUAL(DIONI II)**
- **GRUNDVIG(ADDED, COLOURS,FILOGRAFIA, PROPAGATOR, Βασικές δεξιότητες και κοινωνικές επιχειρήσεις)**
- **LEONARDO(WEP POL)**

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Η σχετική ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης ενηλίκων
<http://www.gsae.edu.gr/>
2. Βεργίδης Δ., Υποεκπαίδευση, κοινωνικές, πολιτικές και πολιτισμικές διαστάσεις, εκδ. Ύψιλον/βιβλία, Αθήνα, 1995
3. Κόκκος Α. (επιμ.), Διεθνής Συνδιάσκεψη για την Εκπαίδευση Ενηλίκων, Μεταίχμιο, Αθήνα, 2002
4. Κείμενα εισηγήσεων των Α. Κόκκου και Δ. Βεργίδη από το Α΄ Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο της Επιστημονικής Ένωσης Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Αθήνα, 2004, (από το διαδίκτυο: www.adulteduc.gr)
5. Καραλής Θ., Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα, (από το διαδίκτυο: www.adulteduc.gr)